

A. Βαβούσκος - Τελική (επίσης) απάντηση στον Σεβασμιώτατο Άγιο Ναυπάκτου

Δευτέρα, 08 Απριλίου 2019

Γράφει ο Δρ. Αναστάσιος Βαβούσκος στην Romfea.gr

Δικηγόρος, Διδάκτωρ του Εκκλησιαστικού Δικαίου της Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Ανέμενα, για να είμαι ειλικρινής, από τον Σεβασμιώτατο μία απάντηση. Όχι όμως μια απάντηση, η οποία να προσβάλλει εμένα προσωπικώς αλλά και να παραποιεί και τις απόψεις μου.

Πρώτον, κατά την άποψη του «...Σεβασμιωτάτου «τέτοια έπιχειρήματα καί ό τρόπος έκφορᾶς τους ύποβιβάζουν πολύ τήν συζήτηση γιά τό θέμα πού έχει ανακύψει μέ τήν Αυτόκεφαλία στήν Ούκρανία, τό όποιο είναι πολύπλευρο καί πολυποίκιλο».

Αν ως επιχειρήματα εννοεί τα δικά του, έχει κάθε δικαίωμα να τα χαρακτηρίσει όπως θέλει. Αν εννοεί και τα δικά μου, τότε εκφεύγει των ορίων της κόσμιας επιστημονικής αντιπαραθέσεως.

Διότι για τις θέσεις μου για το Ουκρανικό ζήτημα και για τα άρθρα που έχω γράψει, η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος έχει εκφράσει προς εμένα προσωπικώς την ευαρέσκειά του. Και ο Παναγιώτατος δεν ασχολείται με απόψεις, που «υποβιβάζουν» ένα ζήτημα. Εκφράζω τη λύπη μου γι' αυτό.

Δεύτερον, ο Σεβασμιώτατος δεν ανέγνωσε πλήρως την απάντησή μου. Αν το έκανε, θα είχε καταλάβει, ότι αφορούσε στο θέμα της κηρύξεως του αυτοκεφάλου και όχι το θέμα της ανυψώσεως Εκκλησίας σε πατριαρχική τιμή.

Η μόνη αναφορά μου στο θέμα της ανυψώσεως είναι αυτολεξεί η εξής: «Παρά ταύτα, θα προσπαθήσω απεκδυόμενος την ιδιότητα του νομοκανονολόγου, να δω το ζήτημα από την οπτική γωνία του Σεβασμιωτάτου, αποφεύγοντας εν γνώσει μου να επεκταθώ και στο θέμα της ανυψώσεως κατά πατριαρχική αξία ορισμένων Εκκλησιών. Αυτό ίσως μια άλλη φορά».

Συνεπώς, η μισή και πλέον τελική απάντηση του Σεβασμιωτάτου είναι εκτός θέματος, δημιουργεί όμως στον αναγνώστη την εσφαλμένη εντύπωση, ότι «ο Βαβούσκος κατακεραυνώθηκε».

Και επιπλέον ο Σεβασμιώτατος υποστηρίζει, ότι οι απόψεις αυτές «δεν εκφράζουν σεβασμό στο Οικουμενικό Πατριαρχείο». Ποιες απόψεις, ερωτώ εγώ; Αυτές που δεν διατύπωσα!!!!

Πλέον του ότι ο Σεβασμιώτατος δείχνει να μην κατανοεί την διαφορά κύρους και ισχύος μεταξύ επισήμων αποφάσεων μιας συνόδου και προσυνοδικών εγγράφων, τα οποία συνιστούν προτάσεις, δηλαδή προδικαστικά έγγραφα και όχι τελική επίσημη απόφαση. Εκφράζω και γι' αυτό τη λύπη μου.

Τρίτον, η πρότασή μου για το πώς πρέπει να ενεργήσει η Εκκλησία της Ελλάδος είναι όντως υπέρ του Οικουμενικού Πατριαρχείου, γιατί δεν θέτει υπό αμφισβήτηση την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την παραχώρηση αυτοκεφάλου στην Εκκλησία της Ουκρανίας.

Η άποψη, που δεν βοηθεί καθόλου μα καθόλου το Οικουμενικό Πατριαρχείο, είναι εκείνη που υποστηρίζει ο Σεβασμιώτατος, ο οποίος εισηγήθηκε την προσωρινή έγκριση του Τόμου αυτοκεφαλίας της Ουκρανίας από την Εκκλησία της Ελλάδος και μετά αναμονή μέχρι την σύγκληση της Οικουμενικής συνόδου, όπου θα κριθούν όλα τα αυτοκέφαλα.

Λέει αυτολεξεί ο Σεβασμιώτατος: «Τέταρτον. Η Εκκλησία της Ελλάδος δεν μπορεί να αρνηθή την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την πράξη του να εκδώση Πατριαρχική Πράξη χορηγήσεως Αυτόκεφαλίας στην Εκκλησία της Ουκρανίας, αλλά να αποδεχθή προς το παρόν την απόφαση αυτή και να αναμείνη να εκφράση την συνολική άποψη και κρίση της, με την ψήφο της, όταν θα συνέλθη η Οικουμενική Σύνοδος. Εκεί θα κριθή και ο τρόπος που δόθηκε η Αυτόκεφαλία, όχι μόνον στην Ουκρανία, αλλά και στις άλλες Εκκλησίες.».

Νομίζω ότι ο μέσος σώφρων άνθρωπος μπορεί να καταλάβει, ότι αυτή είναι η άποψη που θίγει καταφανώς το κύρος του Οικουμενικού Πατριαρχείου και όχι η δική μου.

Πώς γίνεται, η άποψη που αμφισβητεί την πλήρη ισχύ και το κύρος των αποφάσεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου να θεωρείται ότι είναι υπέρ του Οικουμενικού Πατριαρχείου; Εκφράζω και γι' αυτό τη λύπη μου.

Τέταρτον, ευχαριστώ τον Σεβασμιώτατο για την προτροπή του να απαντήσω σε ερωτήματα ενός κληρικού, τον οποίο δεν γνωρίζω προσωπικώς, ούτε έχω λάβει γνώση των υποτιθέμενων προς εμένα ερωτημάτων, αλλά προτιμώ να κρατήσω το δικαίωμα της επιλογής για τον εαυτό μου. Εκφράζω και γι' αυτό τη λύπη μου.

Φίλη η Σεβασμιότητα, φιλότατη η αλήθεια.

<https://www.romfea.gr/epikairotita-xronika/28100-teliki-episis-apantisi-ston-sebasmiotato-agio-naupaktou>
+++++

Β. Η αντιπαράθεση του Σεβ. Ναυπάκτου με τον δικηγόρο Α. Βαβούσκο και η Πανορθόδοξη για το Ουκρανικό.

Πέμπτη, 11 Απριλίου 2019

Του Βασιλείου Ευσταθίου στην Romfea.gr

Δρ. Φυσικού, πτ. Θεολογίας (Τμ. Κοιν. Θ. ΕΚΠΑ)

1. Η ανάγκη σύγκλησης Πανορθόδοξης Συνόδου, ή θέση της Έκκλησίας της Ελλάδας και οι αντιρρήσεις.

Ως προς την έπιστολή που δημοσίευσε πρόσφατα ο σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ίερόθεος, ή οποία απευθύνεται στην ΙΣΙ της Έκκλησίας Ελλάδος με ήμερομηνία 4 Απριλίου 2019 και αφορά το θέμα του Ουκρανικού, και στην οποία αναφέρεται ή ανάγκη σύγκλησης Οικουμενικής Συνόδου (ή Πανορθόδοξης Συνόδου, ή Μεγάλης Συνόδου) για να εξεταστεί το θέμα και να ληφθούν αποφάσεις, έκφρασε την διαφωνία του ο κ. Αναστάσιος Βαβούσκος («Ο άτελής χαρακτήρας των ύφισταμένων αυτοκεφάλων καθεστώτων - Ένα θεμελιώδες κανονικό λάθος»), ο οποίος ως ήδη γνωστόν από τα προηγούμενα άρθρα του (στα οποία αναφερθήκαμε στο «Το Ουκρανικό Αυτόκέφαλο και ή έπιχειρηματολογία του δικηγόρου Α.Βαβούσκου»), θεωρεί ότι ή απόφαση και οί ένεργειες του Οικουμενικού Πατριάρχη μετά της Συνόδου του για την χορήγηση Αυτόκεφάλου στην Ουκρανία είναι όρθες, κανονικές, και πλήρεις και τέλειες, χωρίς να χρειάζονται την πανορθόδοξη συναίνεση, έκφρασμένη συνοδικά.

Έγραψε έπακριβώς: «Αποκλειστικός φορέας του δικαιώματος αυτού (της παραχωρήσεως αυτοκεφάλου καθεστώτος) είναι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, οι δε περί παραχωρήσεως αυτοκεφάλου καθεστώτος αποφάσεις του δεν υπόκεινται σε έγκριση ούτε τελούν υπό την αναβλητική αίρεση της εγκρίσεως από τις λοιπές Αυτόκέφαλες Εκκλησίες.».

Μάλιστα θεώρησε και άπαραδέκτη την σύσταση των δύο έπιτροπών για την διερεύνηση του θέματος από την ΔΙΣ της Έκκλησίας της Ελλάδος και την σύγκληση της ΙΣΙ για την συζήτησή του.

Το άκριβες κείμενό του ήταν: «Εγώ, αυτό που έχω να πώ, είναι το εξής. Η Εκκλησία της Ελλάδος οφείλει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση να ανακαλέσει την εντολή προς τις δύο Συνοδικές Επιτροπές για διερεύνηση του θέματος της αναγνωρίσεως της Εκκλησίας της Ουκρανίας και να προχωρήσει στην απεύθυνση έπιστολής προς τον Προκαθήμενο της νέας Εκκλησίας, με την οποία να τον συγχαίρει για την εκλογή του και να το καλεί να επισκεφθεί την Αθήνα. Οποιαδήποτε άλλη απόφαση ή ένεργεια είναι αντικανονική».

Έπίσης κάνει αναφορά και στην «διαδικασία της παραχωρήσεως αυτόκεφάλου καθεστώτος», όπου υποστηρίζει ότι άν και δέν καλύπτεται αυτή από ιερούς κανόνες, έχει διαμορφωθεί σχετικό έθιμικό δίκαιο, που είναι ίσοδύναμο των ιερών κανόνων, και άρα αυτό θα λέγαμε άρκει.

2. Συνοδικό Πολίτευμα, Πατριαρχικές Έπιστολές, Προσυνοδικό κείμενο.

Ο σεβ. Μ Ν κ. Ίερόθεος, ὅσον ἀφορὰ τὴν θέση τοῦ κ.Α.Β. γιὰ τὴν στάση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ διερευνὰ τὸ θέμα μὲ τὶς δύο συνοδικές ἐπιτροπές, ἀπάντησε ὅτι (βλ. κείμενο "Ἡ χορήγηση τοῦ Αὐτοκεφάλου στὴν Ἐκκλησία κατ' ἀκρίβειαν καὶ κατ' οἰκονομίαν"): «Ἡ καταληκτικὴ αὐτὴ πρόταση εἶναι παράδοση, διότι ἡ Ἐκκλησία ἐργάζεται πάντοτε συνοδικὰ καὶ δὲν μπορεῖ τὸ θέμα αὐτό, μὲ ὅλες τὶς παραμέτρους του, νὰ μὴν συζητηθῆ στὶς Συνοδικές Ἐπιτροπές, στὴν Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο καὶ στὴν Ἱεραρχία, μὲ ἀπόλυτο βέβαια σεβασμὸ στοὺς θεσμοὺς καὶ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.»

Ὡς πρὸς τὴν θέση δὲ τοῦ κ.Α.Β. γιὰ τὴν μὴ ἀνάγκη ἐγκρίσεως ἀπὸ τὶς λοιπές αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρει ὅτι: «Στὸ κείμενό μου ἔκανα τὴν διάκριση μεταξύ τῆς κατ' ἀκρίβειαν χορηγήσεως τῆς αὐτοκεφαλίας ἀπὸ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ὅπως ἐγίνε γιὰ τὰ Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα καὶ τὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, καὶ τῆς κατ' οἰκονομίαν χορηγήσεως ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Αὐτοκεφαλίας τῶν νεωτέρων Ἐκκλησιῶν, μέχρι νὰ συγκληθῆ ἡ Οἰκουμενικὴ ἢ Μεγάλῃ Σύνοδος γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν χορήγηση πού τοὺς δόθηκε. Εἰδικότερα γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Μόσχας δόθηκε μὲν ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, ἀλλὰ στὴν συνέχεια ἐπῆλθε συναίνεση ἀπὸ τὰ ἄλλα Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα, ὥστε νὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού δόθηκε ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη».

Μάλιστα γιὰ τὰ ἀτελῆ Αὐτοκέφαλα ποὺ δὲν δέχεται ὁ κ. Α.Β., ὁ Σεβασμιώτατος ἐξηγεῖ ὅτι: «Ἔτσι δὲν ἔκανα λόγο γιὰ ἀτελῆ Αὐτοκέφαλα, ἀλλὰ μελετώντας τὰ ἴδια τὰ Πατριαρχικὰ κείμενα πού παρατίθενται στὸ βιβλίο τῶν κ. Ἀναστασίου Βαβούσκου καὶ Γρηγορίου Λιάντα, ἔκανα λόγο γιὰ χορήγηση αὐτοκεφαλίας ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο: "ἀπεφηνάμεθα" καὶ "ἀποφαίνεται". καὶ "τελειωτικῶς", "ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ", "τελοῦν σέ ἀναφορὰ" ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ ἢ Πανορθόδοξη Σύνοδο, ὅπως φαίνεται στὶς ἐπιστολές πού ἀπέστειλε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο μαζί μὲ τοὺς Τόμους μὲ τοὺς ὁποίους χορηγήθηκε ἡ Αὐτοκεφαλία. Ἐκεῖ ἐκφράζεται καὶ διατυπώνεται ὅτι θὰ ὑπάρξῃ συναίνεση ἀπὸ τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα, σύμφωνα μὲ τὴν συνοδικὴ δομὴ τῆς λειτουργίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Στὴν συνέχεια παραπέμπει στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τὴν ΙΣΙ, ὅπου παραθέτει τὴν μία ἀπὸ τὶς Πατριαρχικὲς ἐπιστολές αὐτές, ποὺ εἶναι ἡ Πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας, ἐνῶ ἐδῶ προσθέτει καὶ τὴν δευτέρη Πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ, αὐτὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας. Καὶ σημειώνει: «τὸ ἴδιο τὸ Πατριαρχεῖο στὶς Ἐπιστολές πού ἀπέστειλε στὶς Ἐκκλησίες μαζί μὲ τοὺς Τόμους τῆς Αὐτοκεφαλίας τοὺς κάνει τὴν διάκριση μεταξύ τῆς κατ' οἰκονομίαν χορηγήσεως Αὐτοκεφαλίας καὶ τῆς κατὰ ἀκρίβειαν καὶ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἢ Μεγάλῃ ἄλλῃ Σύνοδο τελειώσεως τῆς Πατριαρχικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας».

Στὴν συνέχεια κάνει ἀναφορὰ καὶ στὸ προσυνοδικὸ κείμενο πού ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν Σύνοδο πού τελικὰ διεξήχθη στὴν Κρήτη τὸν Ἰούνιο 2016: «Αὐτὸ φαίνεται στὸ κείμενο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸ 1990 μὲ τίτλο "Τὸ Αὐτοκέφαλον καὶ τὸ Αὐτόνομον ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ τρόπος ἀνακηρύξεως αὐτῶν", πού χρησιμοποιήθηκε στὸν διάλογο μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴν χορήγηση τοῦ αὐτοκεφάλου καὶ τοῦ αὐτονόμου σέ Ἐκκλησίες, ἐν ὧσιν τῆς συγκλήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃ Συνόδου», συμπεραίνοντας ὅτι «Ἐπομένως, τὸ ἴδιο τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀποδεχόταν στὶς συζητήσεις νὰ κριθοῦν, νὰ ἐπευλογηθοῦν, νὰ τελειωθοῦν, νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ νὰ ἐπισφραγισθοῦν ἀπὸ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο τὰ ἤδη ἐκχωρηθέντα Αὐτοκέφαλα στὶς νεώτερες Ἐκκλησίες, πράγμα πού θὰ συμβαίῃ ἐφεξῆς σέ ἀνάλογες περιπτώσεις».

Τέλος, ἀναφέρεται καὶ στὸν διακεκριμένο καθηγητὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου Σπύρος Τρωϊάνος, πού πολλὰ χρόνια πρὶν, στὸ βιβλίο του 'Παραδόσεις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου' εἶχε ὑποστηρίξει ὅτι εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἀπόφαση τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἢ ἄλλῃς Μεγάλῃς Συνόδου γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς Αὐτοκεφαλίας: «Ἀκόμη ἀναφέρεται στὶς Αὐτοκεφαλίες πού δόθηκαν στὶς Ἐκκλησίες μετὰ τὸ 1900 ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, καὶ ἐπισημαίνει: "Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀδυναμία συγκλήσεως οἰκουμενικῆς συνόδου, ἡ σύσταση πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ ἓνα ὄργανο, πού οἱ ἀποφάσεις του ἀπὸ ἄποψη τυπικῆς δυνάμεως νὰ εἶναι ἰσοδύναμες μὲ ἀποφάσεις οἰκουμενικῆς συνόδου. Τέτοιο ὄργανο κάτω ἀπὸ τὶς σημερινές συνθήκες στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι μόνο μία πανορθόδοξη σύνοδος. Εἶναι πολὺ ἀμφίβολο, ἂν στὸ προκειμένο θέμα εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ ἄσκηση οἰκονομίας, γιατί δὲν εἶναι μὲν ζήτημα δογματικὸ, ἀλλὰ πάντως ἀποτελεῖ θέμα ἰδιάζουσας βαρύτητας στὴν ὀργάνωση τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι τῇ θέσῃ τῆς πανορθόδοξης συνόδου δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ ἄλλο ὄργανο, οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ

πατριαρχική σύνοδος... Όπως προκύπτει από όλους τους σχετικούς συνοδικούς τόμους, τό Οικουμενικό Πατριαρχείο – ανανωρίζοντας προφανώς την αποκλειστική αρμοδιότητα οικουμενικής ή τουλάχιστον πανορθόδοξης συνόδου– δέν προχώρησε στην ανακήρυξη των αυτοκεφάλων αυτών ἐκκλησιῶν σέ πατριαρχεία, ἀλλά ἀπλῶς αὐτοδεσμεύτηκε δίνοντας ἀπό πρὶν τὴ συναίνεσή του γιὰ τὴν ἀνακήρυξη 'ἐν Οἰκουμἐνικῇ ἢ καὶ μεγάλη ἄλλῃ Συνόδῳ ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ συνερχομένη', πού, ὅπως ρητὰ τονίζεται στό κείμενο τῶν τόμων, εἶναι ἀρμόδια σύμφωνα μέ τὴν κανονικὴ ἀκρίβεια νά ἀποφασίζει γιὰ τέτοια θέματα. Ἐπομένως, ἡ διαδικασία γιὰ τὴν ἀνύψωση τῶν ἐκκλησιῶν Σερβίας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας σέ πατριαρχεία ἀπὸ αὐστηρὰ νομικὴ ἄποψη δέν ἔχει ἀκόμη ὀλοκληρωθεῖ" (σ.136)».

Μετὰ τῶν παραπάνω βασικῶν σημείων τῆς ἀπάντησης του, ὁ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεου, ἀνάμεσα στὰ συμπεράσματά του πού καταλήγει, ἀναφέρει: «Τό σύστημα διοικήσεως τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας σέ ὅλα τὰ ἐπίπεδα (ἐπίσκοπικό, μητροπολιτικό, πατριαρχικό, διορθόδοξο) εἶναι "συνοδικόν ἱεραρχικῶς" καὶ "ἱεραρχικόν συνοδικῶς"» καὶ «Στούς πρώτους αἰῶνας τὰ Αὐτοκέφαλα χορηγήθηκαν ἀπὸ Οἰκουμἐνικὴς Συνόδους. Τό Πατριαρχεῖο Μόσχας ἀπέκτησε τὴν Πατριαρχικὴ τιμὴ καὶ ἀξία ἀπὸ τό Οἰκουμἐνικό Πατριαρχεῖο καὶ ἀργότερα συναίνεσαν καὶ τὰ ἄλλα Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεία. Τὰ νεώτερα Πατριαρχεῖα ἔλαβαν τὴν Πατριαρχικὴ τιμὴ καὶ ἀξία τους, ἀπὸ τό Οἰκουμἐνικό Πατριαρχεῖο καὶ τελοῦν σέ ἀναφορὰ πρὸς τὴν Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδο ἢ τὴν Μεγάλῃ Σύνοδο γιὰ τὴν κανονικὴ συναίνεσή τους», τονίζοντας καὶ ὅτι «τό πολίτευμά μας εἶναι συνοδικό καὶ ὄχι ἀπολυταρχικό».

3. Διάκριση ἢ ὄχι ἀνάμεσα σὲ κατ' ἀκρίβειαν καὶ σὲ κατ' οἰκονομίαν χορήγηση τῆς αὐτοκεφαλίας;

Διαβάζοντας ὅλα τὰ παραπάνω ἐπιχειρήματα τοῦ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεου δικαιολογημένα θὰ πιστεῦσε κανεῖς ὅτι κάλυψε πλήρως τὸ θέμα περὶ τῆς σύγκλησης Συνόδου γιὰ νὰ ὑπάρξει πανορθόδοξη ἔκφραση καὶ νὰ ἐπιτευχθεῖ συναίνεση ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ ὅτι ἡ ἀνάγκη γι' αὐτὴ εἶναι ἀναμφισβήτητη.

Πόσο μάλλον, ὅταν ὅλες οἱ τοπικὲς Ἐκκλησίες, πού ἔχουν πάρει θέση ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Οὐκρανικῆς Αὐτοκεφαλίας, ἔχουν τοποθετηθεῖ ὁμόφωνα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

Παραταῦτα ὅμως ὁ κ.Α.Β. σὲ μιὰ νέα ἀπάντησή του (κείμενο «Ἀπάντηση στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου») παραδόξως ἔρχεται γιὰ νὰ «βάλεῖ κάποια πράγματα στὴ θέση τους» καὶ νὰ ἐξηγήσει ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος κάνει λάθος (καὶ προφανῶς μαζί του καὶ ὅλες οἱ τοπικὲς Ἐκκλησίες πού αἰτοῦνται Πανορθόδοξη Σύνοδο).

Καὶ κατ' ἀρχὴν, ἀμφισβητῶντας τὴν διάκριση μεταξύ τῆς κατ' ἀκρίβειαν χορηγήσεως τῆς αὐτοκεφαλίας ἀπὸ Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδο, καὶ τῆς κατ' οἰκονομίαν χορηγήσεως ἀπὸ τό Οἰκουμἐνικό Πατριαρχεῖο, ἀναφέρει τὸν Καθηγητὴ Σ. Τρωϊάνο, ὅπως ἔκανε καὶ ὁ Σεβασμιώτατος, πού γράφει ὅτι: «Εἶναι πολὺ ἀμφίβολο, ἂν στό προκείμενο θέμα εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἢ ἄσκηση οἰκονομίας, γιατί δέν εἶναι μὲν ζήτημα δογματικό, ἀλλὰ πάντως ἀποτελεῖ θέμα ἰδιαίτου βαρύτητας στὴν ὀργάνωση τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ κ. Σ. Τρωϊάνος ὅμως ἀμέσως μετὰ συνεχίζει ὅτι ἡ πανορθόδοξη δέν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀναπόφευκτη: «Γι' αὐτό πιστεύω ὅτι τὴ θέση τῆς πανορθόδοξης συνόδου δέν μπορεῖ νὰ πάρει ἄλλο ὄργανο, οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ πατριαρχικὴ σύνοδος».

Γι' αὐτὸ τὸν λόγο καὶ τελικῶς τὸν ἀναφέρει ὁ Σεβασμιώτατος. Ἐπομένως πῶς μπορεῖ ὁ κ.Α.Β. νὰ προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξει ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ κ. Σ. Τρωϊάνου τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο;

4. Πατριαρχικοὶ Τόμοι, Πατριαρχικὲς Ἐπιστολὲς καὶ ἀποδεικτικὴ ἰσχὺ.

Καὶ συνεχίζει ὁ κ.Α.Β., ὅπου μετὰ ἀπὸ μιὰ ἀναφορὰ στὸ ἐθιμικὸ δίκαιο, εἰσάγει ἕνα νέο ἐπιχειρήμα περὶ μὴ ἀποδεικτικῆς ἰσχύος τῶν συνοδευτικῶν τῶν Πατριαρχικῶν Τόμων Ἐπιστολῶν, γιατί κατ' αὐτὸν αὐτὲς δέν παράγουν νομοκανονικὰ ἀποτελέσματα, ὅπως κάνουν οἱ Τόμοι, καὶ δέν ἔχουν πλήρη καὶ καθολικὴ ἰσχὺ στὴν σύνολη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Γράφει ἐπακριβῶς: «Οἱ ἐκάστοτε Πατριαρχικοὶ καὶ Συνοδικοὶ Τόμοι, πλην αὐτοῦ που ἀφορὰ στὴν Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας, ουδεμία μνεία κάνουν περὶ ἀρμοδιότητος Οἰκουμἐνικῆς συνόδου γιὰ ἐγκριση του παραχωρούμενου ἀπὸ αὐτοὺς αὐτοκεφάλου καθεστώτος. Καὶ οἱ πράξεις αὐτὲς οἱ ἐκάστοτε Πατριαρχικοὶ καὶ Συνοδικοὶ Τόμοι, ὡς οἱ μόνες οἱ ὁποῖες ἔχουν πλήρη καὶ καθολικὴ ἰσχὺ στὴ σύνολη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ ὡς οἱ μόνες οἱ ὁποῖες παράγουν νομοκανονικὰ ἀποτελέσματα, εἶναι αὐτὲς που ἀποτελοῦν πλήρη ἀπόδειξη γιὰ τους νομοκανονολόγους. Στοιχεῖα, ὅπως ἐπιστολὲς συνοδευτικὲς τῶν αποφάσεων αὐτῶν, δέν συνιστοῦν ἀποδείξεις».

Ἔτσι, ἀφοῦ μόνο ὁ Τόμος πού χορηγήθηκε στήν Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας, γράφει γιά ἔγκριση ἀπό Οἰκουμενική, ἢ τουλάχιστον Πανορθόδοξη, Σύνοδο, καί ἀφοῦ οἱ ἄλλες περιπτώσεις πού ἀναφέρεται ὁ Σεβασμιώτατος ἀφοροῦν Πατριαρχικές Ἐπιστολές, πού κατὰ τὸν κ.Α.Β. δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἄρα ἔχουμε μιὰ μόνο μαρτυρία ὅπου ἀναμένεται τέτοια ἔγκριση, ὅποτε κατ' αὐτὸν αὕτη ἡ περίπτωση εἶναι μόνο μιὰ ἐξαιρεση πού ἐπιβεβαιώνει τὸν κανόνα.

Καί ἀφοῦ ὁ κ.Α.Β. προσπάθησε μὲ αὐτὸ τὸν ἔντεχνο νομικίστικο τρόπο νὰ ἀποδυναμώσει τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Σεβασμιώτατου πού ἀφοροῦσαν τὶς Πατριαρχικές ἐπιστολές πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας καί πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας, τὰ ὁποῖα εἶναι προδήλως ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὴν κοινὴ ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση, προχώρησε στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἴδιου αὐτοῦ τρόπου καί στὴν περίπτωσι τῶν προσυνοδικῶν κειμένων, τὰ ὁποῖα εἶχε χρησιμοποιήσει καί αὐτὰ στὰ ἐπιχειρήματά του ὁ Σεβασμιώτατος: «Το αὐτὸ ἰσχύει – ἐπαναλαμβάνω γιὰ ἓνα κανονολόγο - καί γιὰ τὰ προσυνοδικὰ κείμενα περὶ τοῦ τρόπου παραχωρήσεως τοῦ αυτοκεφάλου καθεστώτος. Τα κείμενα αὐτά, ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού δὲν μετουσιώθηκαν σε συνοδικὴ ἀπόφαση, παραμένουν ἀπλῶς προτάσεις, ὄχι αποφάσεις. Καί βεβαίως, ἀποδεικνύουν πλήρως τὴν πρόθεση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ ἐξεύρεση συναινετικῆς λύσεως, ἀκόμη καί αν αὐτὸ συνεπάγεται μερικὴ παραίτηση αὐτοῦ ἀπὸ κανονικῶς καί ἱστορικῶς δικαιώματα του. Ὅμως δὲν παράγουν νομοκανονικὰ ἀποτελέσματα καί δὲν δεσμεύουν τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Συνεπῶς, ἡ θεμελίωση ἰσχυρισμῶν σε κείμενα ἢ ἐγγράφα, πού δὲν ἔχουν νομοκανονικὴ ὑπόστασι καί δὲν ἐπιφέρουν νομοκανονικὲς δεσμεύσεις ἀλλὰ συνιστοῦν προτάσεις καί ἐκθεση ἀπόψεων, πάσχει καί κρίνεται ὡς ἀπρόσφορη καί ἀλυσιτελής».

5. Οἱ Πατριαρχικοὶ Τόμοι καὶ οἱ συνοδευτικὲς τοὺς ἐπιστολές θεωροῦνται ἐνιαῖα.

Μετὰ τὴν δημοσίευση τῶν παραπάνω ἐνστάσεων τοῦ κ.Α.Β., πού ὅπωςδήποτε φανερώνουν τὸ ταλέντο του ὡς δικηγόρου, ἀλλὰ καί τὸ ἔλλειμμα ἐκκλησιολογικῆς ἀντίληψής του, ὁ σεβ. Μ Ν κ.Ἱερόθεος ἀπάντησε μὲ τὸ τελευταῖο κείμενό του "Τελικὴ ἀπάντησι στὸν κ. Ἀναστάσιο Βαβοῦσκο", ὅσον ἀφορὰ τὶς Πατριαρχικές Ἐπιστολές καί τὰ προσυνοδικὰ κείμενα, τὰ ἐξῆς, γιὰ πολλοὺς αὐτονόητα: «Αὐτὰ τὰ Πατριαρχικά καί Συνοδικὰ κείμενα, στὰ ὁποῖα γίνεται λόγος γιὰ τὴν χορήγησι τῆς Πατριαρχικῆς τιμῆς καί ἀξίας μὲ χρῆσι οἰκονομίας καί γιὰ τὴν τελείωσὴ τῆς σέ Οἰκουμενικὴ καί Μεγάλῃ Σύνοδο, ἢ ὁποῖα "τελειωτικῶς κατὰ τὴν κανονικὴν ἀκρίβειαν" θὰ ἀποφασίσι καί θὰ κρίνη γιὰ τὰ "προτελεσθέντα", δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ παρακάμψῃ οὔτε νὰ τὰ ὑποτιμῆσῃ οὔτε καί νὰ τὰ θεωρήσῃ ὅτι "δὲν παράγουν νομοκανονικὰ ἀποτελέσματα καί δὲν δεσμεύουν τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία" καί ὅτι "συνιστοῦν προτάσεις καί ἐκθεση ἀπόψεων" καί "ἐκφραση προθέσεων"».

Καί συνεχίζει: «Ἴσως μὲ αὐτὸν τὸν τελευταῖο χαρακτηρισμὸ ὁ κ. Ἀναστάσιος Βαβοῦσκος νὰ ἐννοῆ ἄλλο Πατριαρχικὸ κείμενο πού ἐγράφη ἐν ὄψει τῶν συζητήσεων σέ Προσυνοδικὲς Διασκέψεις, ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει παρακάμπτει καί ὑποτιμᾷ αὐτὰ τὰ ὑπεύθυνα Πατριαρχικά καί Συνοδικὰ ἐγγράφα, πού ἐστάλησαν στὶς Ἐκκλησίες γιὰ νὰ ἀνακοινωθῇ ἡ χορήγησι Πατριαρχικῆς τιμῆς καί ἀξίας, στὰ ὁποῖα γίνεται ἀναφορὰ στό κατ' οἰκονομίαν καί τό κατ' ἀκρίβειαν. Ἀκόμη, δὲν γίνεται διάκριση μεταξύ χορηγήσεως Αὐτοκεφαλίας καί Πατριαρχικῆς τιμῆς καί ἀξίας. Νομίζω ὅτι τέτοιες ἀπόψεις δὲν ἐκφράζουν σεβασμὸ στό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, γιὰ τὸ παρουσιάζουν ἄλλα νὰ γράφῃ στὸν Τόμο μὲ τὸν ὁποῖο χορηγεῖ τὴν Πατριαρχικὴν τιμὴν καί ἀξία καί ἄλλα νὰ γράφῃ στὰ Πατριαρχικά καί Συνοδικὰ ἐγγράφα πού ἀποστέλλει στὶς Ἐκκλησίες. Ἀντίθετα ἐγὼ τὰ θεωρῶ ἐνιαῖα, γιὰ τὸ ἴδιο Συνοδικὸ ὄργανο πού ἐξέδωσε τοὺς Τόμους, τὸ ἴδιο τοὺς ἐρμηνεύει στὶς Ἐπιστολές του».

6. Τὶ θὰ βοηθήσει νὰ διαφυλαχθεῖ ἡ ἐνότητι τῆς Ἐκκλησίας καί τὸ κύρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἔσον ἀφορὰ τὴν συναίνεση ἄλλων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ σεβ. Μ Ν κ.Ἱερόθεος ἀπάντησε τὰ ἐξῆς: «Ἡ ἄποψη ὅτι δὲν χρειάζεται ἡ συναίνεση τῶν Πατριαρχῶν τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων γιὰ τὴν χορήγησι σέ μιὰ Ἐκκλησία Πατριαρχικῆς τιμῆς καί ἀξίας καί τὴν ἀλλαγὴ σειρᾶς τῶν Διπτύχων εἶναι παράδοξη καί λειτουργεῖ σέ βάρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς ἐνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἢ ὁποῖα λειτουργεῖ συνοδικῶς».

Δὲν εἶναι προφανὲς ὅτι ἂν τὸ Πατριαρχεῖο δὲν ἐπιτελέσει σωστὰ τὸν ρόλο του, μὲ τὸ πρωτεῖο τιμῆς 'μεταξὺ ἴσων' πού ἔχει, διακονίας, πρωτοβουλίας καί συντονισμοῦ τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ τὸ

μετατρέψει σε πρωτείο έξουσίας, κατά μίμηση του Πάπα, τότε, καταλύοντας με αυτή την στάση του το συνοδικό πολίτευμα της Έκκλησίας, και το κύρος του θα ύπονομεύσει, και την ένότητα της Έκκλησίας παταγωδώς θα άποτύχει να διαφυλάξει;

Και με πολύ εύστοχο ποιμαντικό τρόπο για τὸ σοβαρὸ θέμα τῆς Οὐκρανίας, ὁ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεος γράφει: «αὐτὸν τὸν καιρὸ ἢ ένότητα τῆς Έκκλησίας διακυβεύεται σοβαρά με συνταρακτικές συνέπειες, πού προκαλοῦν βαθύτατο πόνο, γι' αὐτὸ κάθε ὑπεύθυνος ἄνθρωπος εἴτε Ἐπίσκοπος εἴτε ἐπιστήμονας πρέπει νά διαθέτη ψυχραιμία, νηφαλιότητα καί προσευχή, ὥστε νά μὴν διαιωνισθοῦν σχισματικές καταστάσεις στήν Έκκλησία πού δύσκολα θά θεραπευθοῦν», ἀλλὰ καί παρακάτω τελειώνοντας «Τελικά νομίζω, πάνω ἀπὸ ὅλα αὐτὸν τὸν καιρὸ χρειάζεται ἀπ' ὅλους μας σύννοια, προσευχή, φόβος Θεοῦ καί σοβαρές προτάσεις πρὸς τοὺς ὑπευθύνους, ὥστε νά βοηθήσουν στήν ἐπίλυση τοῦ θέματος, καί ὄχι νά τορπιλίσουν ἔτι περαιτέρω τὴν ένότητα τῆς Έκκλησίας».

Ὅπως γιὰ παράδειγμα μπορεῖ νά τορπιλίσει τὴν ένότητα τῆς Έκκλησία αὐτὸ πού γράφει ὁ κ. Α.Β. «Εγώ, αὐτὸ πού ἔχω νά πῶ, εἶναι τὸ ἑξῆς. Ἡ Έκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλει ἄμεσα καί χωρὶς καθυστέρηση νά ἀνακαλέσει τὴν έντολή πρὸς τίς δύο Συνοδικές Ἐπιτροπές γιὰ διερεύνηση τοῦ θέματος τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Έκκλησίας τῆς Οὐκρανίας καί νά προχωρήσει στήν ἀπεύθυνση ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Προκαθήμενο τῆς νέας Έκκλησίας, με τὴν ὁποία νά τὸν συγχαίρει γιὰ τὴν ἐκλογή του καί νά τὸν καλεῖ νά ἐπισκεφθεῖ τὴν Ἀθήνα. Ὅποιαδήποτε ἄλλη ἀπόφαση ἢ ἐνέργεια εἶναι ἀντικανονική».

Αὐτὴν τὴν πρόταση τὴν σχολιάζει ὁ Σεβασμιώτατος ὡς ἑξῆς: «ἡ πρόταση πού γίνεται ἀπὸ ἕναν διδάκτορα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου πρὸς τὴν Ἱεραρχία τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ex cathedra», δέν βοηθάει καθόλου στήν ἐπίλυση τοῦ θέματος... ἢ πρότασή του... διατυπώνεται με ἀπόλυτο καί αὐθεντικό τρόπο».

7. Τελικὲς ἀντιρρήσεις καί ἀπαντήσεις.

Τελικά ὁ κ.Α.Β. θέλησε νά συνεχίσει νά ἐπιμένει γράφοντας καί ἕνα ἀκόμα κείμενο, παρόλο πού ὁ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεος εἶχε γράψει στὸ τελευταῖο κείμενό του «δέν χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση πάνω στὸ θέμα αὐτό, γιατί δέν θά βοηθήση οὐσιαστικά, ἐπειδὴ ἐνδεχομένως θά φανῆ ὅτι εἶναι διένεξη δύο ἀνθρώπων, ἐνῶ τὸ θέμα εἶναι βαθύτατα ἐκκλησιολογικό καί ἀπαιτοῦνται προσεκτικοί χειρισμοί.» καί «κατὰ τὴν ἄποψή μου τέτοια ἐπιχειρήματα καί ὁ τρόπος ἐκφορᾶς τους ὑποβιβάζουν πολὺ τὴν συζήτηση γιὰ τὸ θέμα πού ἔχει ἀνακύψει με τὴν Αὐτοκεφαλία στήν Οὐκρανία, τὸ ὁποῖο εἶναι πολὺπλευρο καί πολυποίκιλο».

Καί ὁ κ.Α.Β. ἀρχίζει στὸ κείμενό του γράφοντας ὅτι «για τίς θέσεις μου για τὸ Ουκρανικό ζήτημα καὶ για τὰ ἀρθρα που ἔχω γράψει, ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἔχει εκφράσει προς ἐμένα προσωπικῶς τὴν ευαρέσκειά του».

Ὅμως ἡ εὐαρέσκεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ δέν πιστοποιεῖ τὴν ἐγγυρότητα τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποία δέν εἶναι βέβαιο οὔτε καν ἂν τὰ μελέτησε με προσοχή, ἀλλὰ πολὺ πιθανὸν δέν ἀποκλείεται νά ἐκφράζει μόνο τὴν ἱκανοποίησή του γιὰ τὴν πρόθεση τοῦ κ.Α.Β νά τοῦ συμπαρασταθεῖ.

Ἀκόμα ὁ κ.Α.Β. γράφει ὅτι «ὁ Σεβασμιώτατος δέν ἀνέγνωσε πλήρως τὴν ἀπάντησή μου. Ἀν τὸ ἔκανε, θά εἶχε καταλάβει, ὅτι ἀφορούσε στὸ θέμα τῆς κηρύξεως τοῦ αυτοκεφάλου καὶ ὄχι τὸ θέμα τῆς ἀνυψώσεως Ἐκκλησίας σε πατριαρχική τιμῆ».

Ναι, ἀλλὰ καί ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε ἐξηγήσει «Ἀκόμη, δέν γίνεται διάκριση μεταξύ χορηγήσεως Αὐτοκεφαλίας καί Πατριαρχικῆς τιμῆς καί ἀξίας».

Ἄρα τὶ δέν καταλαβαίνει ὁ κ.Α.Β. ἐδῶ καί συνεχίζει «ἡ μισή καὶ πλέον τελική ἀπάντηση τοῦ Σεβασμιωτάτου εἶναι ἐκτὸς θέματος, δημιουργεῖ ὁμως στὸν ἀναγνώστη τὴν ἐσφαλμένη ἐντύπωση, ὅτι "ὁ Βαβούσκος κατακεραυνώθηκε"».

Σαφέστατα εἶναι ἐντὸς θέματος ὁ Σεβασμιώτατος, ἀλλὰ ἐκτὸς θέματος μάλλον εἶναι ὁ κ.Α.Β., καθὼς τὸ θέμα δέν εἶναι ἂν αὐτὸς «κατακεραυνώθηκε» ἢ ὄχι, ἀλλὰ τὸ Οὐκρανικό καὶ ἡ διαφύλαξη τῆς ένότητας τῆς Έκκλησίας.

Και συνεχίζει: «ὁ Σεβασμιώτατος δείχνει να μην κατανοεί την διαφορά κύρους και ισχύος μεταξύ επισήμων αποφάσεων μιας συνόδου και προσυνοδικών εγγράφων, τα οποία συνιστούν προτάσεις, δηλαδή προδικαστικά έγγραφα και όχι τελική επίσημη απόφαση».

Όμως ὁ Σεβασμιώτατος δὲν γράφει αὐτὸ, ἀλλὰ ὅτι «Αὐτὰ τὰ Πατριαρχικά καὶ Συνοδικὰ κείμενα, στὰ ὁποῖα γίνεται λόγος γιὰ τὴν χορήγηση τῆς Πατριαρχικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας μὲ χρήση οἰκονομίας καὶ γιὰ τὴν τελειώσῃ της σὲ Οἰκουμενικὴ καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο, ἢ ὁποῖα "τελειωτικῶς κατὰ τὴν κανονικὴν ἀκρίβειαν" θὰ ἀποφασίσῃ καὶ θὰ κρίνῃ γιὰ τὰ "προτελεσθέντα", δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ παρακάμψῃ οὔτε νὰ τὰ ὑποτιμήσῃ οὔτε καὶ νὰ τὰ θεωρήσῃ ὅτι "δὲν παράγουν νομοκανονικὰ ἀποτελέσματα καὶ δὲν δεσμεύουν τὴν Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ" καὶ ὅτι "συνιστοῦν προτάσεις καὶ ἔκθεσῃ ἀπόψεων" καὶ "ἔκφραση προθέσεων".

Καὶ ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὁ κ.Α.Β. τὰ ὑποτίμησε, γι' αὐτὸ ὁ Σεβασμιώτατος τοῦ ἔγραψε ὅτι οἱ ἀπόψεις αὐτὲς «δὲν εκφράζουν σεβασμὸ στο Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο».

Παρακάτω ὁ κ.Α.Β. γιὰ τὴν ἀντίθεσὴ του μὲ τὸν Σεβασμιώτατο στὸ θέμα τῆς σύγκλησῃς Πανορθόδοξῃς γράφει: «Νομίζω ὅτι ὁ μέσος σὺμφρων ἄνθρωπος μπορεῖ να καταλάβῃ, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποψη (ὑπὲρ τῆς σύγκλησῃς) που θίγει καταφανῶς τὸ κύρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖο καὶ ὄχι ἡ δική μου».

Όμως, ὅπως γράψαμε καὶ παραπάνω, ἂν τὸ Πατριαρχεῖο δὲν ἐπιτελέσει σωστὰ τὸν ρόλο του, τοῦ πρωτείου τιμῆς 'μεταξὺ ἴσων' ποὺ ἔχει, διακονίας, πρωτοβουλίας καὶ συντονισμοῦ τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, μετατρέποντάς το σὲ πρωτεῖο ἐξουσίας, καὶ καταλύσει ἔτσι τὴν συνοδικὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, τότε καὶ τὸ κύρος του θὰ ὑπονομεύσει, καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ καταφέρει τελικῶς νὰ διαφυλάξῃ.

8. Πότε ἐπιτέλους θὰ πάρουν θέση γιὰ τοὺς αὐτοχειροτόνητους;

Τελειώνοντας ὁ κ.Α.Β. ἀναφέρεται στὴν προτροπὴ τοῦ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεου, στὸ τέλος τοῦ τελικοῦ κειμένου του γιὰ νὰ ἀπαντήσῃ στὰ ἐρωτήματα ποὺ τοῦ ἔχει θέσει ὁ π. Ἀναστάσιος Γκοτσόπουλος, λέγοντας ὁ κ.Α.Β. γιὰ τὸν π. Ἀναστάσιο: «δὲν (τον) γνωρίζω προσωπικῶς, οὔτε ἔχω λάβῃ γνώση των υποτιθέμενων προς ἐμένα ἐρωτημάτων, ἀλλὰ προτιμῶ να κρατήσω τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς γιὰ τὸν εαυτὸ μου».

Τὸ θέμα ὅμως εἶναι ὅτι ἂν ἀπαντᾷ στὸν Σεβασμιώτατο, ὅμως ὄχι στὸν κληρικὸ ποὺ ἐκεῖνος σὲ προτρέπει, τότε δὲν δείχνει ἀγάπη, ἀλλὰ μάλλον ἰδιοτελὴ κίνητρα καὶ ἐπιδιώξεις, ποὺ εἶναι ἀμφισβητούμενες καὶ ὄχι καθαρὲς καὶ τίμιες (Σημείωση: ὁ π. Ἀναστάσιος Γκοτσόπουλος στὸ κείμενό του «Οἱ κατὰ τόπον Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες ἐνώπιον σοβαρῆς προκλήσεως» εἶχε γράψῃ «Εἶναι, ἐπίσης, ἄξιο προσοχῆς, ὅτι ὅσοι ὑπερασπίζονται τὶς ἐπιλογές τοῦ Φαναρίου στὸ Οὐκρανικὸ [Ἄν. Βαβοῦσκος, «Κανονικὴ προσέγγιση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖο σὲ σχέση μὲ τὸ ἔκκλητο», www.romfea.gr], ἐνῶ ἀναφέρονται στὸν Φιλάρετο καὶ τὴν ὡς ἔγινε "ἀποκατάστασή" του, ἀντιθέτως τηροῦν ἀπόλυτη σιγὴ γιὰ τὴν κατὰ πολὺ σοβαρότερη περίπτωση τοῦ Μακαρίου. Οὐδέποτε ἀναφέρονται σ' αὐτόν», δηλαδὴ δικαιολογοῦν τὴν ἀποκατάστασῃ τῶν καθηρημένων, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρουν τίποτα γιὰ τοὺς πλήρως ἀποδεδειγμένα αὐτοχειροτόνητους.

Αὐτὴν τὴν βαρυσήμαντη διάστασῃ τοῦ θέματος, πρὶν ἀπὸ τὸν π. Ἀναστάσιο Γκοτσόπουλο στὸ παραπάνω ἄρθρο του, τὴν εἶχαμε ἐπισημάνῃ στὸ ἄρθρο μας «Τὸ Οὐκρανικὸ Αὐτοκέφαλο καὶ ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ δικηγόρου Ἀ.Βαβοῦσκου»: "τὶ συνέβῃ μὲ τοὺς ἄλλους σχισματικούς, τοὺς ἀχειροτόνητους; Πῶς, 'μαγικῶ τῶ τρόπῳ' βρέθηκαν στὸ ἀρχιερατικὸ ἀξίωμα μαζί καὶ αὐτοί;").

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι ὁ σεβ. Μ Ν κ. Ἱερόθεος στὸ τέλος τοῦ κειμένου του «Ἡ χορήγηση τοῦ Αὐτοκεφάλου στὴν Ἐκκλησίᾳ κατ' ἀκρίβειαν καὶ κατ' οἰκονομίαν» ἀναφέρεται καὶ στὶς «ἄλλες παραμέτρους τοῦ θέματος αὐτοῦ, ὅπως γιὰ παράδειγμα τί σημαίνει Ἀποστολικὴ παράδοσῃ καὶ Ἀποστολικὴ διαδοχῃ», τὶς ὁποῖες γράφει ὅτι θὰ θίξῃ σὲ ἄλλο κείμενό του.

9 . Τὸ συμπέρασμα, ἢ ἀποψή μας.

Θὰ θέλαμε νὰ ἐκφράσουμε τὴν ταπεινὴ μας ἀποψη, μὲ τὴν ἐλευθερία ποὺ μᾶς παρέχεται ἀπὸ τὴν θέση τοῦ ἀπλοῦ πιστοῦ (ποὺ ἀναγνωρίζουμε ὅτι ἂν ἐρχόμασταν στὴν θέση κάποιου ἱεράρχῃ, θὰ ἀποφεύγαμε νὰ ἐκφραστοῦμε τὸ ἴδιο), μὲ τὶς ὁποῖες θεολογικὲς μας γνώσεις, καὶ ἅς τὶς διδαχθῃκαμε αὐτὲς στὰ ἀκαδημαϊκὰ θρανία, καὶ ὄχι στὶς «ὀπὲς τῆς γῆς», ἐκεῖ ὅπου τὶς διδάχθηκαν οἱ ἀληθινοὶ θεολόγοι, ἀνάμεσά

τους και ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ποὺ και αὐτὸς ἀπόφοιτος τῆς ἐρήμου ἦταν, τοῦ πραγματικοῦ σχολεῖου τῆς ἀληθινῆς ζωῆς ἐν πνεύματι, και τῆς ἐμπειρικῆς ὀρθόδοξης θεολογίας.

Ἡ ἀνάγκη λοιπὸν Πανορθόδοξης Συνόδου γιὰ νὰ βάλει τὰ πράγματα στὴν θέση τους ἀπὸ τὸ χάος, ποὺ δημιουργήθηκε στὴν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, μὲ τὴν χορήγηση τῆς Αὐτοκεφαλίας ἐκεῖ, εἶναι ἐκφρασμένη ὄχι μόνο ἀπὸ σεβαστοὺς Ἱεράρχες, ὅπως ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱερόθεος, ἀλλὰ και ἀπὸ ὀλόκληρες συνόδους ἱεραρχιῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, και εἶναι κοινῶς ἀναμφισβήτητη.

Τὸ θέμα λοιπὸν εἶναι πλέον ποια στάση πρέπει νὰ πάρει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ὁ σεβασμιώτατος ὑποστήριξε βέβαια τὴν προσωρινὴ ἀποδοχὴ τῆς χορήγησης τῆς Αὐτοκεφαλίας χωρὶς ψήφο, μέχρι τὴν διεξαγωγὴ τῆς Πανορθόδοξης Συνόδου γιὰ τὴν Αὐτοκεφαλία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ουκρανίας, ἀλλὰ και τῶν ὑπόλοιπων νεώτερων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπου θὰ ριχθεῖ στὴν σύνοδο αὐτὴ ὁ ψήφος τῆς Ἱεραρχίας μας.

Ὡστόσο προσωπικὰ πιστεύουμε ὅτι λόγω τῆς σοβαρότητας και κρισιμότητας τοῦ θέματος και τῆς ἀναγκαιότητας τῆς Πανορθόδοξης Συνόδου γιὰ τὴν λύση του, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ πρέπει νὰ ἐστιάσει στὴν ἄμεση προώθηση αὐτῆς τῆς Συνόδου, και ὄχι στὸ ποια θέση θὰ λάβει ἀπέναντι στὴν Πατριαρχικὴ ἀπόφαση.

Ἄλλωστε μιὰ τέτοια ἀποδοχὴ ἂν υἱοθετηθεῖ εἶναι πιθανόν ἀπὸ τὴν μια νὰ ἀφήσει πίσω τὴν κινητοποίηση γιὰ τὴν πραγματοποίησή της Συνόδου, μένοντας ἄλυτο τὸ πρόβλημα ἐπὶ μακρὸν και χρονίζοντας, μὲ πιθανὴ κατάληξη τὴν παγίωσή και ὀριστικοποίησή του.

Παράλληλα, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἐπειδὴ ὅλες ὅσες τοπικὲς Ἐκκλησίαι ἔχουν πάρει θέση, δὲν ἀποδέχθηκαν τὴν Πατριαρχικὴ ἀπόφαση, μιὰ διαφορετικὴ τοποθέτηση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου, μας φέρνει ἀντιμέτωπους μὲ ὅλους τοὺς ὑπόλοιπους και ὁ φόβος τοῦ σχίσματος γίνεται πλέον ἐντελῶς ὀφθαλμοφανῆς. Ἄς ἀναλάβει ὁ καθένας τὶς εὐθύνες του.

Και ὅσοι μὲν ἐμπόδισαν νὰ ἐπιτευχθεῖ ὁμοφωνία και ὑπονόμευσαν τὰ προσυνοδικὰ κείμενα, ποὺ εὐθύνονται γιὰ τὴν ἀποτυχία στὴν ἔγγυρη και σωστὴ δρομολόγηση τοῦ προβλήματος και στὴν ἀποτελεσματικὴ λύση του ἔτσι.

Και ὅσοι δὲ ἀποφάσισαν τὴν χορήγηση τῆς Αὐτοκεφαλίας, στὰ τυφλά, χωρὶς νὰ ζητήσουν τὴν συναίνεση κανενός, και χωρὶς κανονικὲς προϋποθέσεις, ποὺ εὐθύνονται γιὰ τὸν κίνδυνο τοῦ σχίσματος, ποὺ ἀπειλεῖ αὐτὲς τὶς μέρες ὅλη τὴν Ὁρθοδοξία.

Γι' αὐτὸ ἄς γίνουν ὑποχωρήσεις και ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, ὥστε νὰ ὑπάρξει συναίνεση και νὰ βρεθεῖ ἀπὸ κοινοῦ λύση, ἔστω τώρα ἐσχάτως στὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ, πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά.

Και γιὰ νὰ τελειώσουμε μὲ ἀνάλογο τρόπο τοῦ ἀγαπητοῦ κ. Ἀναστάσιου Βαβούσκου:

Φίλοι οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ Αὐτοκεφάλου τῶν σχισματικῶν στὴν Οὐκρανία, Ἱεράρχες, Θεολόγοι και δικηγόροι, φιλάτοι οἱ ὑπερασπιστὲς τῶν ἱερῶν κανόνων πρὸς διαφύλαξη τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, Ἅγιοι Πατέρες και λοιποί.

<https://www.romfea.gr/epikairo-tita-xronika/28158-i-antiparathesi-tou-seb-naupaktou-me-ton-dikigoro-a-babousko-kai-i-panorthodoji-gia-to-oukraniko>

Εκτυπώσιμο (2 ἄρθρα): <https://www.imdleio.gr/diaf/2019/Ukr-Naup-Bab.pdf>